

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

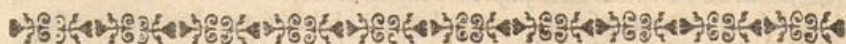
**Censvra Sacrae Facultatis Theologiae Parisiensis, In
Librum cui titulus est: La Défense de l'authorité de N. S.
P. le Pape, ..., contre les erreurs de ce temps, Par Iacques
De Vernant, à Mets, 1658**

Université <Paris> / Faculté de Théologie

Parisiis, 1665

Avthoritate Conciliorvm, Sanctorum Patrum Ecclesiae, & veterum
Theologorum confirmatur Censurae veritas. Pro decimâ octavâ
Propositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14744

AVTHORITATE CONCILIORVM,
Sanctorum Patrum Ecclesiæ, & veterum Theo-
logorum confirmatur Censuræ veritas.

Pro decimâ octavâ Propositione.

E *Piphanius adversus Hæreses, lib. 3.*
Præterea nullus est Dei Famulus, qui non ad obtinendam justitiam manibus suis opus exerceat, quò in egentes beneficus esse possit. Quod in unoquoque Monasterio, tam in Ægypto, quàm in alijs Provincijs fieri cernimus: ubi justitiæ gratia sic ad opus incumbunt omnes, tanquam apes quædam, quæ coràm pedibus, stillas mellis ore comportantes, communem universorum Dominum, pro sensu suo, atque captu, quodam velut vocis cantu, ac prædicatione celebrant, proiit testatur Salamon: Sapientiam, inquit, honorans provecta est. Nec aliter Servi illi Dei in solidâ veritatis Petrâ, velut fundamento stabiliti, ac domum suam firmam, atque inconcussam extruentes, pro eâ, quam profitentur, arte, minutissimas quasque operas singuli manibus suis exercent.

Iidem verò universam pœnè scripturam ore pronunciant: impigrè, ac strenuè aut orando, aut psalmos emodulando pervigilant: solemnes de more conventus, ac quotannis constitutos obeunt: statas horas, & alternis spatiis continuè descriptas perpetuis ad Deum fundendis precibus, summâ cum abjectione animi, ac laboriosis gemitibus, transgunt: Cum interea propriis, uti dixi, manibus, adjunctâ spiritali exercitatione, opus instituant, ne aut inopiâ laborent, aut in humanas simulationes incidant; sicut impiis liberè veritatem eloqui non audeant; neque ab eorum hominum, qui per nefas, ac pauperum injuriam locupletati sunt, contagione ac maculis vindicare sese possint: nec illorum denique cibariis carere, quod justis laboribus quotidianum sibi victum comparare nequeant; sed ob inopiam ex orio, & inertia derivatam ad Beatorum mensas confugere cogantur.

Sozomenus ex Historia Ecclesiastica, lib. 6. cap. 28.

Per id temporis inter Monachos longè Illustrissimi Patres erant, Isidorus, Serapion, & Dioscorus, Isidorus Monasterium undique cinxit muro; & sedulo providit, ne quisquam eorum qui intus erant, egrederetur, res tamen omnes haberet ad vitam necessarias. Serapion propè Arsenoitem vitam egit, & Monachis circiter decem millibus præfuit: quos omnes sic instituit, ut propriis laboribus res necessarias tum pararent sibi, tum aliis egentibus suppeditarent. Tempore verò ætatis mercede conducti, solebant fruges deinctere, inducti satis frumenti & sibi reponerent, & alijs

Monachis impertiebantur. Dioscoro autem non plures quàm centum fucere in disciplinam traditi.

Idem, cap. 30.

Isrum locum appellant Nitriam, propterea quod est pagus finitimus, in quo nitrum colligunt. Non exigua quidem hominum multitudo ibi Monasticam disciplinam exercebat. Erant namque Monasteria circiter quinquaginta contigua, quorum pars conventus, pars homines separatim ab aliis vitam degentes habuere. Porro autem cum iter facias in interiorem solitudinem, ibi est alius locus, qui à Nitria abest stadia ferè septuaginta, cui nomen erat Cellia: in eo sunt Cellæ Monachorum permultæ sparsim posita, quâ de causâ hoc nomen habuit. Tantum inter se distant, ut qui in ipsis habitam, neque videre se inter ipsos, neque omninò audire possint. Conveniunt omnes in unum, & primo Hebdomadæ ac postremo die conventus celebrant. Quòd si quis fortè absit, eum abesse planè invitum constat, vel afflictatione aliquâ, vel morbo præditum: ad quem visendum curandumque non omnes statim eunt, sed variis temporibus singuli, quicquid habent ad morbum levandum accommodatum secum deferunt. Hac causâ exceptâ, non colloquuntur inter se, nisi quo sermonem vel ad cognitionem Dei, vel ad animæ utilitatem pertinentem, conferant: idque cum aliquis veniat, quòd aliquid ab eò qui id ipsum explicare norit, perdiscat.

S. Basilii in Lib. Regularum fusius disputatarum.

Verum enim quia sunt nonnulli, qui oratorium prætextu, psalmodiæve necessarios in exercendis artificii labores defugiunt: illud est intelligendum, certis quidem aliis quibusdam in rebus esse certam unicuique temporis tempestivitatem, ut est apud Ecclesiasten, qui omni negotio suum esse tempus dicit: orationi verò, & psalmodum modulationi, sicut in aliis etiam plerisque nullum non esse tempus idoneum, ita videlicet, ut vel in eos ipso, dum manibus opus tractamus, & lingua non nunquam (quandocùnque id fieri potest, aut expedit potiùs, & ad fidei ædificationem conducit) munere hoc fungi possimus: sin id minus, corde certè in psalmis & hymnis, & canticis spiritualibus Deum collaudemus, sicut scriptum est, atque ita orationi satisfaciamus: interim dum laboramus, gratias agentes Deo, qui ad opera faciendâ manuum vires nobis suppeditaverit: itemque ad percipiendam artium singularum cognitionem, ingenium largitus sit: materiamque donaverit, ex qua instrumenta conficerentur, tum eam etiam, quæ artibus iis esset subjecta, quam in manibus habeamus operantes: simulque etiam ipsum orantes, ut opera manuum nostrarum dirigantur ad eum finem, ut ipsi placeamus.

Hieronymus ad Heliodorum, Epistolâ primâ.

Absit ut de his quidquam sinistrum loquar, qui Apostolico gradui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt, per quos & nos Christiani sumus: qui Claves Regni Cælorum habentes, quodam modo ante iudicii diem iudicant: qui sponsam Domini sobriâ castitate conservant.

Idem, Epist. 4. ad Rusticum.

Hæc dico, ut, etiam si Clericatus te titillat desiderium, discas quod possis docere, & rationabilem Hostiam offeras Christo, ne miles ante, quam tyro, ne prius magister sis, quam discipulus. Non est humilitatis meæ, neque mensuræ, judicare de Clericis, & de Ministris Ecclesiarum sinistram quippiam dicere. Habeant illi ordinem, & gradum suum: quem si tenueris, quomodo tibi in eo vivendum sit, editus ad Nepotianum liber docere te poterit. Nunc Monachi incunabula, moresque discutimus, & ejus Monachi, qui, liberalibus studiis eruditus in adolescentiâ, jugum Christi collo suo imposuit. Primumque tractandum est, utrum solus, an cum aliis in Monasterio vivere debeas.

Idem, Epist. 4.

Facito aliquid operis; ut te semper Diabolus inveniatur occupatum. Si Apostoli, habemus potestatem de Evangelio vivere, laborabant manibus suis, ne quem gravarent; & aliis tribuebant refrigeria, quorum pro spiritualibus debebant mittere carnalia: cur tu in usus tuos cessura non præpares? vel fiscellam texe junco, vel canistrum lentis pleste viminibus: sarriatur humus: areolæ æquo limite dividantur: in quibus cum olerum jacta fuerint semina, vel plantæ per ordinem positæ, aquæ ducantur irriguæ; ut pulcherrimorum versuum spectator assistas. Ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit: illa cadens raucum per lævia murmur saxa ciet, scatebrisque arenia temperat arva. Inferantur infructuosæ arbores vel gemmis, vel furculis: ut parvo post tempore laboris tui dulcia poma decerpas. Apum fabricare alvearia, ad quas te mittunt Salomonis Proverbia, & Monasteriorum ordinem, ac regiam Disciplinam, in parvis discere corporibus. Texantur & lina capiendis piscibus; scribantur libri: ut & manus operetur cibum, & animus lectione saturetur. In desideriis est omnis otiosus. Ægyptiorum Monasteria hunc morem tenent, ut nullum absque operis labore suscipiant, non tam propter victus necessitatem, quam propter animæ salutem.

Idem, Epist. 4.

Ad quod & ante respondi, & nunc breviter respondeo; me in præsentis opusculo non de Clericis disputare, sed Monachum instituere. Sancti sunt Clerici, & omnium vita laudabilis. Ita ergo age, & vive in Monasterio, ut Clericus esse merearis; ut adolescentiam tuam nullâ sorde commacules; ut ad altare Christi, quasi de Thalamo Virgo, procedas; & habeas de foris bonum testimonium; feminaque nomen tuum noverint, & vultum tuum nesciant. Cum ad perfectam ætatem veneris; si tamen vita Comes fuerit; & te vel Populus, vel Pontifex Civitatis in Clerum elegerit: agito, quæ Clerici sunt; & inter ipsos sectare meliores, quia in omni conditione, & gradu optimis mixta sunt pessima.

Idem ad Paulinum de institutione Monachi, Epist. 13.

Quod loquor non de Episcopis, non de Presbyteris, non de Clericis loquor, quorum aliud officium est; sed de Monacho & Monacho quondam apud sæculum nobili: qui idcirco pretium possessionum suarum ad pedes
Aposto-

Apostolorum posuit, docens pecuniam esse calcandam, ut humiliter & secretò victitans, semper contemnat, quod semel contempserit. Si Crucis & Resurrectionis loca non essent in urbe celeberrimâ, in quâ Curiâ, in aulâ militum, in quâ scortâ, mimi, scurræ, & omnia sunt, quæ solent esse in cæteris urbibus; vel si Monachorum turbis solummodò frequentaretur; expetendum reverâ hujuscemodi cunctis Monachis esset habitaculum: nunc verò summæ stultitiæ est renunciare sæculo, dimittere patriam, urbes deserere, Monachum profiteri, & inter majores populos periculosius vivere, quàm eras victurus in patriâ. De toto huc orbe concurritur. Plena est Civitas universi generis hominum: & tanta utriusque sexûs constipatio, ut, quod alibi ex parte fugiebas, hic totum sustinere cogaris. Quia igitur fraternè interrogas, per quam viam incedere debeas; revelatâ tecum facie loquar. Si officium vis exercere Presbyteri; si Episcopatus te vel opus, vel honor fortè delectat; vive in urbibus, & Castellis, & aliorum salutem fac lucrum animæ tuæ. Sin autem cupis, esse quod diceris Monachus, id est, solus: quid facis in urbibus, quæ utique non sunt solorum habitacula, sed multorum? habet unumquodque propositum Principes suos. Romani Duces imitentur Camillos, Fabricios, Regulos, Scipiones, Philosophi proponant sibi Pythagoram, Socratem, Platonem, Aristotelem. Poëtæ æmulentur Homerum, Virgilium, Menandrum, Terentium: Historici Thucydidem, Sallustium, Herodotum, Livium: Oratores Lysiam, Gracchos, Demosthenem, Tullium, &c. Ut ad nostra veniamus, Episcopi & Presbyteri habeant in exemplum Apostolos, & Apostolicos viros: quorum honorem possidentes, habere nitantur, & meritum. Nos autem habeamus propositi nostri Principes, Paulos, Antonios, Iulianos, Hilariones, Macarios, &c. Ut ad Scripturarum auctoritatem redeam, noster Princeps Helias, noster Helisæus, nostri Duces filij Prophetarum, qui habitabant in agris & solitudinibus, & faciebant sibi tabernacula propè fluentia Iordanis.

Idem, Epist. 16. ad Principiam Virginem.

Nulla eo tempore nobilium sæminarum noverat Roma propositum Monachorum; nec audebat propter rei novitatem, ignominiosum, ut tunc putabatur, & vile in populis nomen assumere. Hæc ab Alexandrinis priùs Sacerdotibus, Papâque Athanasio, & postea Petro, qui persecutionem Arianæ hæresæos declinantes, quasi ad tutissimum Communionis suæ portum Romanam confugerant, vitam B. Antonij, adhuc tunc viventis, Monasteriorumque in Thebaïde Pachumij, & Virginum ac Viduarum didicit disciplinam.

Idem, Epist. 22. ad Eustochium.

Et quoniam Monachorum fecimus mentionem, à te scio libenter audire, quæ sancta sunt; aurem paulisper accommoda. Tria sunt in Ægypto genera Monachorum. Primum Cænobitæ quod illi Sauses Gentili linguâ vocant; nos in communi viventes, possumus appellare. Secundum Anachoritæ, qui soli habitant per deserta, & ab eo, quod procul ab hominibus recesserint, nuncupatur. Tertium genus est, quod Remoloth dicunt, deterrimum, atque neglectum, & quod in nostrâ Provinciâ aut solum, aut primum est. Hi

bini vel terni, nec multo plures simul habitant, suo arbitrato ac dictione viventes; & de eo, quod laboraverint, in medium partes conferunt, ut habeant alimenta communia.

Veniamus ad eos qui plures sunt, & in commune habitant, id est, quos vocari Cœnobitas diximus. Prima apud eos cōfederatio est, obedire majoribus, & quidquid jusserint, facere. Divisi sunt per decurias atque centurias, itaut novem hominibus decimus præsit; & versus decem Præpositos sub se centesimus habeat. Manent separati, sed junctis cellulis. Usque ad horam nonam, ut institutum est, nemo pergit ad alium, exceptis his decanis, quos diximus; ut, si cogitationibus fortè qui fluctuat, illius consoletur alloquiis. Post horam nonam in commune concurrunt: psalmi resonant, scripturæ recitantur ex more. A completis orationibus, cunctisque residentibus, medius, quem Patrem vocant, incipit disputare: quo loquente tantum silentium fit, ut nemo alium respicere, nemo audeat excreare. Dicentis laus in fletu est audientium. Tacitæ voluntur per ora lacrymæ, & ne in singultus quidem dolor. Cum verò de Regno Christi, & de futurâ beatitudine, & de gloriâ cœperit annunciare ventura; videas cunctos, moderato suspirio, & oculis ad cœlum levatis, intra se dicere: quis dabit mihi pennas sicut columbæ; & volabo, & requiescam. Post hæc Concilium soluitur, & unaquæque: decuria cum suo parente pergit ad mensam, quibus per singulas hebdomadas vicissim ministrant. Nullus in cibo strepitus est: nemo comedens loquitur. Vivitur pane, leguminibus, & oleribus, quæ sale solo condiuntur: vinum tantum senes accipiunt, quibus à parvulis sæpè fit prandium; ut aliorum fessâ sustetetur ætas, aliorum non frangatur incipiens. Dehinc consurgunt pariter, & hymno dicto, ad præsepia redeunt ubi usque ad vesperam cum suis unusquisque loquitur, & dicit: vidistis illum & illum? quanto in ipso sit gratia? quantum silentium quàm moderatus incessus? si infirmum viderint, consolantur; si in Dei amore ferventes, cohortantur ad studium, & quia nocte extra orationes publicas in suo cubili unusquisque vigilat, circumeunt cellulas singulorum, & aure appositâ, quid faciant, diligenter explorant, quem tardiozem deprehenderit, non increpant; sed, dissimulato quod norunt, cum sæpius visitant, & prius incipientes, provocant magis orare, quàm cogunt. Opus diei statutum est: quod decano redditum, fertur ad œconomum: qui & ipse per singulos menses patri omnium cum magno tremore reddit rationem: à quo etiam cibi, cum facti fuerint, prægustantur; & quia non licet dicere cuiquam: Tunicam, & sagum, Textâque juncis strata non habeo: ille ita universa moderatur, ut nemo quid postulet, nemo non habeat. Si quis verò cœperit ægrotare, transfertur ad exedram latiore; & tanto senum ministerio confovetur, ut nec delicias urbium, nec matris quærat affectum. Dominicis diebus orationi tantum & lectionibus vacant: quod quidem & omni tempore, completis opusculis faciunt. Quotidie aliquid de scripturis discitur. Ieiunium totius anni æquale est, exceptâ quadragesimâ, in quâ solâ conceditur districtius vivere. A Paschâ ad Pentecosten cœnæ mutantur.

tur in prandia; quo & traditioni Ecclesiasticæ satisfaciatur, & ventrem cibo non onerent duplicato.

Idem Hieron. adversus Vigilantium.

Nec à suo studio Monachi deterrendi sunt à te linguâ vipereâ, & moribus sævissimo, de quibus argumentaris, & dicis: si omnes se clausierint, & fuerint in solitudine, quis celebrabit Ecclesias? quis sæculares homines lucrificiet: quis peccantes ad virtutes poterit cohortari? hoc enim modo, si omnes tecum fatui sint, sapiens quis esse poterit? & virginitas non erit approbanda. Si enim omnes Virgines fuerint, nuptiæ non erunt; interibit humanum genus; infantes in cunis non vagient; obstetrices absque mercedibus mendicabunt; & gravissimo frigore, solus, atque contractus Dormitantius vigilabit in lectulo. Rara est virtus, nec à pluribus appetitur. Atque utinam hoc omnes essent, quod pauci sunt, de quibus dicitur: Multi vocati, pauci autem electi, vacui essent carceres. Monachus autem non Doctoris, sed plangentis habet officium: qui vel se, vel mundum lugeat, & Domini pavidus præstoletur adventum: qui sciens imbecillitatem suam, & vas fragile, quod portat, timet offendere, ne impingat, corruat, atque frangatur.

D. Ambros. Epist. 82.

Namque hæc duo in attentione Christianorum devotione præstantiora esse quis ambigat, Clericorum officia, & Monachorum instituta? ista ad comitatem & moralitatem disciplina, illa ad abstinentiam assuefacta atque patientiam. Hæc velut in quodam theatro, illa in secreto. Spectatur ista, illa absconditur. Idèd bonus Athleta ait, spectaculum facti sumus huic mundo: dignus sanè qui spectaretur ab Angelis cum luctaretur: ut ad Christi braviu perveniret, cum certaret ut in terris vitam Angelorum institueret, in cælo nequitiam Angelorum refelleret. Colluctabatur enim nequitijs spiritualibus. Meritò mundus eum spectabat, ut mundus imitaretur. Hæc ergò vita in stadio, illa in speluncâ. Hæc adversum confusionem sæculi, illa adversus carnis appetentiam. Hæc subjiciens, illa refugiens corporis voluptates. Hæc gratior, illa tutior. Hæc seipsam regens, illa semetipsam coercens. Veràque tamen se abnegans, ut fiat Christi, quia perfectis dictum est: Qui vult post me venire, abneget seipsum sibi, & tollat crucem suam, & sequatur me. Sequitur ergo Christum qui potest dicere: Vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus. Negabat se Paulus, cum sciens, quia vincula & tribulationes eum manerent, in Hierusalem voluntarius se offerret periculis dicens: nec facio animam cariorem mihi, dummodò consummem cursum meum & ministerium verbi quod accepi à Domino Iesu. Denique circumstantibus plurimis plorantibus & obsecrantibus, non reflexit animum. Ità fides prompta dura sui censor est. Hæc ergò dimicat, illa se removet. Hæc illecebras vincit, illa refugit. Huic mundus triumphatur, illi exultat. Huic mundus crucifigitur, vel ipsa mundo, illi ignoratur. Huic plura testamenta, & idèd major victoria: illi infrequentior lapsus, facilius custodia.

S. Augustinus Libro de Moribus Eccles. Cathol. cap. 31.

Sed si hoc excedit nostram tolerantiam, quis non illos miretur & prædicet, qui contemptis atque desertis mundi hujus illecebris, in communem vitam castissimam sanctissimamque congregati, simul ætatem agunt, viventes in orationibus, in lectionibus, in disputationibus: nullâ superbiam tumidi, nullâ perulaciâ turbulenti, nullâ invidentiâ lividi: sed modesti, verecundi, pacati concordissimam vitam & intentissimam in Deum, gratissimum munus ipsi offerunt, à quo ista posse meruerunt. Nemo quicquam possidet proprium, nemo cuiquam onerosus est. Operantur manibus ea, quibus & corpus pasci possit, & à Deo mens impediri non possit. Opus autem suum tradunt eis quos Decanos vocant, eo quòd sint denis præpositi, ut neminem illorum cura sui corporis tangat, neque in cibo, neque in vestimento, neque si quid aliud opus est vel quotidianæ necessitati, vel mutatæ, ut assoler valetudini. Illi autem Decani cum magnâ sollicitudine omnia disponentes, & præsto facientes quicquid illa vita propter imbecillitatem corporis postulat, traditionem tamen etiam ipsi reddunt uni, quem Patrem vocant. Hi verò Patres non solum sanctissimi moribus, sed etiam divinâ doctrinâ excellentissimi, omnibus rebus excelli, nullâ superbiam consulunt ijs quos filios vocant, magnâ suâ in jubendo auctoritate, magnâ illorum in obtemperando voluntate. Coveniunt autem diei tempore extremo de suis quisque habitaculis, dum adhuc jejuni sunt ad audiendum illum Patrem, & conveniunt ad singulos Patres terna, ut minimum, hominum millia: nam etiam multo numerosiores sub uno agunt. Audiunt autem incredibili studio, summo silentio, affectiones animorum suorum: proût eos pepulerit differentis oratio, vel gemitu, vel fletu, sed modesto & clamore vacuo gaudium significantes. Corpus deinde reficitur, quantum saluti & salubritati satest, coercere te unoquoque concupiscentiam, ne se profundat vel in eâ ipsâ quum præsto sunt parca & vilissima. Ità non solum à carnibus & vino abstinere pro sufficientiâ doctarum libidinum, sed ab ijs etiam quæ tantò concitatiùs ventris & gutturis provocant appetitum, quanto quasi mundiora nonnullis videntur: Quo nomine solet turpe desiderium exquisitorum ciborum, quod à carnibus alienum est: ridicule turpiterque defendi. Sanè quicquid necessario vitæ redundat: nam redundat plurimum ex operibus manuum, & epularum restrictione: tantâ curâ egentibus distribuitur, quanta non ab ipsis qui distribuunt comparatum est. Nullo modo namque satagunt ut hæc sibi abundant, sed omnino doagunt, ut non apud se remaneat quod abundaverit, usque aded ut oneratas etiam naves in ea loca mittant, quæ inopes incolunt.

S. Augustinus Epistolâ 76.

Nunc verò legi Epistolam benignitatis tuæ de Donato & Fratre ejus, & quid responderem diù fluctuavi. Sed tamen etiam atque etiam cogitanti quid sit utile saluti eorum quibus in Christo nutriendis servimus, nihil mihi aliud occurrere potuit, nisi non esse istam viam dandam servis Dei, ut se facilius putent eligi ad aliquid meliùs, si facti fuerint deteriores. Et ipsi enim facilis lapsus, & Ordini Clericorum fit indignissima injuria, si deserto-

res Monasteriorum ad militiam Clericatus eligantur, cum exijs quæ in Monasterio permanent: non tamen nisi probatiores atque meliores in Clerum assumere soleamus: nisi fortè, sicut vulgares dicunt: malus choraula bonus symphonicus est: irà iisdem ipsi vulgares de nobis jocabuntur dicentes: malus Monachus bonus Clericus est. Nimis dolendum, si ad tam ruinofam superbiam Monachos furrigamus, & tam gravi contumeliâ Clericos dignos putemus, in quorum numero sumus, cum aliquandò etiam bonus Monachus vix bonum Clericum faciat, si adsit ei sufficiens continentia, & tamen desit instructio necessaria, aut personæ regularis integritas. Sed de istis credo arbitrata sit Beatitudo Tua, quod nostrâ voluntate, ut suis potiùs Corregionalibus utiles essent, de Monasterio recessissent. Sed falsum est, sponte abierunt, sponte deseruerunt, nobis, quantum potuimus, pro eorum salute renitentibus.

Idem, de Opere Monachorum, cap. 17.

Quid enim agant qui operari corporaliter nolunt, cui rei vacent scire desidero. Orationibus inquirunt, & psalmis & lectioni & verbo Dei. Sancta planè vita & in Christi suavitate laudabilis: sed si ab his avocandi non sumus, nec manducandum est, nec ipsæ eorundem quotidie præparandæ, ut possint poni & assumi. Si autem ad ista vacare Servos Dei certis intervallis temporum ipsius infirmitatis necessitas cogit, cur & Apostolicis præceptis observandis aliquas partes temporum putamus? Citiùs enim exauditur una obedientis oratio, quàm decem millia contemptoris. Cantica verò divina cantare, etiam manibus operantes, facile possunt, & ipsum laborem tanquam divino Celestium consolari. An ignoramus opifices, quibus vanitatibus & plerumque etiam turpitudinibus Theatrarum fabularum donent corda & linguas suas cum manus ab opere non recedant? Quid ergò impedit Servum Dei manibus operantem in lege Domini meditari & psallere nomini Domini Altissimi: ita sanè ut ad ea discenda, quæ memoriter recolat, habeat seposita tempora? Ad hoc enim & illa bona opera fidelium, subsidio supplendorum necessariorum deesse non debent, ut horæ quibus ad erudiendum animum ita vacatur, ut illa opera corporalia geri non possint, non opprimant egestate. Qui autem si dicunt vacare lectioni, nonne illic inveniunt quod præcipit Apostolus? Quæ est ista ergò perversitas lectioni nolle obtemperare, dum vult ei vacare, & ut quod bonum est diutiùs legatur, idèd facere nolle quod legitur? Quis enim nesciat tantò citiùs quemque proficere cum bona legit, quanto citiùs facit quod legit.

Idem cap. 18.

Si autem alicui sermo erogandus est, & ita occupatur ut manibus operari non vacet, nunquid hoc omnes in Monasterio possunt. venientibus ad se ex alio genere vitæ fratribus, vel divinas lectiones exponere, vel de aliquibus lectionibus salubriter disputare? Quando ergò non omnes possunt, cur sub hoc obtentu omnes vacare volunt: quanquam etsi omnes possent, vicissim facere deberent, non solum ne cæteri à necessarijs operibus occuparentur, sed etiam quia sufficit ut audientibus pluribus unus loquatur. Deinde ipsi

Apostolo quomodo vacaret operari manibus suis, nisi ad erogandum verbum Dei certa tempora constitueret.

Idem, cap. 21.

Isti autem Fratres nostri temere sibi arrogant quantum existimo, quod ejusmodi habeant potestatem. Si enim Evangelistæ sunt, fateor habent: si Ministri altaris, dispensatores Sacramentorum, bene sibi istam non arrogant, sed planè vendicant potestatem.

Chrysostomus de Sacerdotio lib. 6. cap. 5.

Verùm si conferre quis volet instituti illius sudores, cum rectè administrato Sacerdotio, certè tantum esse inter illa duo discrimen comperiet, quantum est privatum inter & Regem intervallum. Nam illuc quicquam magno perè laborandum, tamen labor concertatioque hujusmodi corporis, atque animi communis est, seu, ut verius dicam, labor hujusmodi, majori quidem ex parte corporis constitutione absolvitur. Quod quidem nisi valens fuerit, animi promptitudo in seipsâ vertitur, ac veluti solivaga & jejuna manet, non habens quemadmodum in opus exeat. Quippe contento studio jejunare, humi decubare, advigilare, illoto esse corpore, multùm sudare, & cætera id genus, quæ Monachi ad durandum affligendumque corpus sibi exercenda proponunt, statim omnia depereunt, nisi corpus quod ad castigandum est, sufferendis afflictionibus illis par fuerit. Hic verò nudâ simplicis animi arte opus est, ac certè tali quæ corporis habitudine nihil indigeat, ut suam ipsius virtutem prodat. Quid enim nobis præsidij corporis robur ad id conferre possit, ut neque præfracti, neque iracundi, neque procaces simus, sed sobrii potiùs, casti, honesti, alijsque animi virtutibus instructi, per quas Beatus Paulus optimi Sacerdotis imaginem numeris suis omnibus absolutam esse voluit? quod ipsum itidem dicere non possis de eâ virtute quam Monachus præstare debet.

Concilium Chalcedonense, can. 2.

Si quis verò mediator tam turpibus, & nefandis datis, vel acceptis extiterit: si quidem Clericus fuerit, proprio gradu decidat; si verò Laicus, aut Monachus, anathematizetur.

Idem, Conc. can. 8.

Qui verò audent evertere hujuscemodi formam quocumque modo, nec proprio subjiciuntur Episcopo: si quidem Clerici sunt, canonum correptionibus subjacebunt; si verò Laici, vel Monachi fuerint, communione priventur.

Siricius Papa, Epist. 1.

Monachos quoque, quos tamen morum gravitas, & vitæ, ac fidei institutio sancta commendat, Clericorum officii aggregari & optamus, & volumus; ita ut qui intra tricesimum ætatis annum sunt, in minoribus per gradus singulos crescente tempore promoveantur ordinibus, & sic ad diaconatûs, vel Presbyterij insignia maturæ ætatis consecratione perveniant, nec statim saltu ad Episcopatûs culmen ascendant, nisi in his eadem, quæ singulis dignitatibus superius præfiximus, tempora fuerint custodita.

Innocentius Primus, Epist. 17.

De Monachis, qui diù morantes in Monasteriis postea ad Clericatus ordinem pervenerint, non debere eos à priore proposito deviare. Aut enim sicut in Monasterio fuit, & quod diù servavit, in meliori gradu positus amittere non debet. Aut si corruptus postea baptizatus in Monasterio sedens, & ad Clericatus ordinem accedere voluerit, uxorem omninò habere non poterit: quia nec bene dici cum sponsa potest jam antè corruptus. Quæ forma servatur in Clericis maximè, cum vetus regula hoc habeat, ut quisque corruptus baptizatus Clericus esse voluisset, sponderet se uxorem omninò non ducere.

Leo Papa, Epist. 62.

Illud quoque dilectionem tuam convenit præcavere, ut præter eos, qui sunt Domini Sacerdotes, nullus sibi jus docendi & prædicandi audeat vindicare: sive sit ille Monachus, sive sit Laicus, qui alicujus scientiæ nomine gloriatur. Quia etsi optandum est, ut omnes Ecclesiæ filij quæ recta & sana sunt, sapiant: non tamen permittendum est, ut quisquam extrâ Sacerdotalem ordinem constitutus, gradum sibi prædicatoris assumat, cum in Ecclesiâ Dei omnia ordinata esse conveniat, ut in uno Christi corpore & excellentiora membra suum officium impleant, & inferiora superioribus non resultent.

Idem, Epist. 63.

Adjicientes & illud quod nobis propter improbitatem Monachorum quorundam religionis vestræ verbo mandastis per Vicarios Nostros, & hoc specialiter statuentes, ut præter Domini Sacerdotes nullus audeat prædicare, seu Monachus, sive ille sit Laicus, cui cujuslibet scientiæ nomine gloriatur. Quas tamen litteras, pro utilitate universalis Ecclesiæ, per prædictum fratrem & Cœpiscopum nostrum Maximum, ad omnium volumus pervenire notitiam: & ob hoc hic nolumus earum exemplar adjicere, quia quæ prædicto fratri injunximus, non dubitamus implenda.

Idem, Epistola 82.

Vt autem imperialis est (ut diximus) potestatis, tumultus publicos ac seditiones sacrilegas severiùs coercere: ita auctoritatis est Sacerdotalis, Monachis prædicandi aliquam contra fidem licentiam non præbere; & omni virtute resistere, ne ea, quæ ad Sacerdotes pertinent, sibi audeant vindicare. Vnde miramur, Fratrem Thalassium Episcopum, quod Georgio nescio cui qui præsumendo illicita, & propositum Monachi & nomen amisit, scribendi vel prædicandi aliquam permiserit facultatem. Ad quem Episcopum (si dilectioni tuæ visum fuerit) ex hac parte competentia scripta mitamus.

Gelasius Papa, Epist. 2.

Priscisigitur pro sui reverentiâ manentibus constitutis, quæ ubi nulla vel rerum, vel temporum perurget angustia, regulariter convenit custodiri, eatenus Ecclesiis, quæ vel cunctis sunt privatæ ministris, vel sufficientibus usque ad eò dispoliatæ servitijs, ut plebibus ad se pertinentibus divina mu-

nera supplere non valeant, tam instituendi, quam promovendi Clericalis officij sic spatia dispensanda concedimus, ut si quis etiam de religioso proposito, & disciplinis Monasterialibus eruditus ad Clericale munus accedat, inprimis ejus vita præteritis acta temporibus inquiratur, vel si nullo gravi facinore probatur infectus, si secundam non habuit fortassis uxorem, nec à marito relictam sortitus ostenditur, si pœnitentiam publicam fortassis non gessit, nec vllâ corporis parte vitiatus apparet, si servili, aut originariæ non est conditioni obnoxius, si curiæ jam probatur nixibus absolutus, si assecutus est literas, sine quibus vix fortassis ostiarij possit implere ministerium, ut si his omnibus, quæ sunt prædicta, fulcitur, continuo Lector, vel notarius, aut certè defensor effectus post tres menses existat Acolytus, maximè si huic ætas etiam suffragatur, sexto mense Subdiaconi nomen accipiat, ac si modestæ conversationis, honestæque voluntatis existit, nono mense sit Diaconus, completoque anno sit Presbyter, cui tamen quod annorum fuerunt interstitia conlatura, sancti propositi sponte suscepta doceatur præstitisse devotio.

Ex Regula S. Benedicti, cap. 62.

Si quis Abbas sibi Presbyterum vel Diaconum ordinare petierit, de suis eligat, qui dignus sit Sacerdotio fungi. Ordinatus autem caveat elationem, aut superbiam: nec quidquam præsumat, nisi quod ei ab Abbate præcipitur; sciens se multò magis disciplinæ regulari subditum: nec occasione Sacerdotij obliviscatur regulæ obedientiam & disciplinam; sed magis ac magis in Deum proficiat. Locum verò illum semper attendat, quo ingressus est Monasterio, præter officium altaris: & si fortè electio congregationis, & voluntas Abbatis, pro vitæ merito eum promovere voluerit. Qui tamen regulam à Decanis vel præpositis constitutam sibi servandam sciat; quod si aliter præsumperit, non ut Sacerdos, sed ut rebellis judicetur. Et sæpè admonitus, si non correxerit etiam, Episcopus adhibeatur in testimonium. Quod si nec sic emendaverit, clarescentibus culpis projiciatur de Monasterio: si tamen talis fuerit ejus contumacia, ut subdi aut obedire regulæ nolit.

Ex Regula S. Aureliani, cap. 46.

Nullus honorem Presbyterij aut Diaconatus accipiat, præter Abbatem si voluerit ordinari Presbyterum, & unum Diaconem, & Subdiaconem, quos ipse voluerit, & quando voluerit, ordinandi habeat potestatem. Si verò Deo propitio ita proficeretis, ut aliquis ex vobis ad Episcopatum exeat, ipse solus egrediatur.

S. Gregorius, Epist. 61. lib. 4.

Omnipotenti Deo reus est, qui Serenissimis Dominis in omne quod agit, & loquitur, purus non est. Ego autem indignus pietatis vestræ famulus, in hac suggestionem neque ut Episcopus, neque ut servus jure rei publicæ, sed jure privato loquor: quia Serenissime Domine, ex illo jam tempore Dominus meus fuisti, quando adhuc Dominus omnium non eras. Longino viro clarissimo stratore veniente Dominorum legem suscepi, ad quam fatigatus
tunc

tunc ægritudine corporis, & respondere nihil valui, in quâ Dominorum pietas sanxit, ut quisquis publicis administrationibus fuerit implicatus, ei ad Ecclesiasticum officium venire non liceat. Quod valdè laudavi, evidentissimè sciens: quia qui sæcularem habitum deserens, ad Ecclesiastica officia venire festinat, mutare vult sæculum, non relinquere. Quòd verò in eadem lege dicitur, ut ei in Monasterio converti non liceat; omninò miratus sum, dum & rationes ejus possint per Monasterium fieri: & agi potest ut ab eo loco in quo suscipitur, ejus quòque debita solvantur. Nam etsi quisquam devotâ mente converti voluisset, priùs res malè ablatas redderet, & de suâ animâ tantò verius, quantò expeditior cogitaret.

Idem. Epist. 27. lib. 5.

Indicavit nobis Fraternalitas Tua se non habere Presbyteros, & ex causâ necessitatem non modicam sustinere. Et quia in quibusdam Monasterijs in suâ Parœciâ constitutis quosdam esse Monachos perhibet, qui ad hoc apti possint esse officium, & eos secum nostrâ auctoritate ad hunc postulat ordinem promoveri: propterea præsentibus vobis licentiam damus Epistolis, Monachos de Monasterijs in tuâ Parœciâ positos cum consensu Abbatis sui tollere, & Presbyteros ordinare. Sed illud præ omnibus estote solliciti, ut vitam ac rûsque horum qui in hoc sunt officio constituendi, subtiliter debeat inquirere, & tunc eos, si digni fuerint, ordinare. Si verò aliqua in eis culpa cæla-verit, quæ hos ad hunc ordinem Canonicâ prohibitione provehi non permittat, nullius vobis supplicatio aut gratia personæ surrepat, ut talibus debeat manum imponere, ne, quod absit, hic honor, & illis pœna, & vobis incipiat esse peccatum.

Concilium Cabilonense 2. ad ann. 813. cap. 22.

De Abbatibus verò & Monachis idcirco hîc pauca scribimus, quia penè omnia Monasteria regularia in his regionibus constituta, secundùm regulam S. Benedicti se vivere fatentur. Quæ B. Benedicti documenta per omnia demonstrant qualiter eis vivendum sit. Inquiratur ergò diligenter, ubi secundùm ipsum ordinem vivitur, & ubi ab ipso ordine digressum est, ut juxta ejusdem Beati Viri institutionem vivere certent, qui se, ut ita viverent, cum attestatone professi sunt.

Concilium Moguntinum can. 11.

Abbatibus autem centuimus ita cum Monachis suis pleniter vivere, sicut ipsi qui in præsentî Synodo aderant, palàm nobis omnibus promiserunt, id est, secundùm doctrinam Sanctæ Regulæ Benedicti, quantum humana permittit fragilitas.

Idem C. can. 12.

Ac deinde decrevimus, sicut Sancta Regula dicit, ut Monasterium, ubi fieri possit, per Decanos ordinetur: quia illi præpositi sæpè in elationem incedunt, & in laqueum Diaboli. Hoc tamen omninò volumus, ut Monachi ad sæcularia placita nullatenus veniant, neque ipse Abbas sine consilio Episcopi sui: & cum necessitas exigit, tunc per jussionem & consilium Episcopi illuc vadat; nequaquam tamen contentiones aut lites aliquas ibi movere.

præsumat: sed quicquid quærendum, vel etiam respondendum sit, per Advocatos suos hoc faciat. Abbates & Monachi usque ad interrogationem silentium habeant: & cum interrogantur cum humilitate & reverentiâ respondeant: alias quærelas omninò devitent: in eorum Claustro permaneant, nullusque ex eis foràs vadat, nisi per necessitatem ab Abbate mittatur in obedientiam. Nec foràs manducent, neque bibant sine permissione Abbatis, nec ad convivium sæcularia vadant.

Ex vitâ S. Nili Monachi apud Baronium ad annum 991.

Venit itaque Beatus Nilus ad Palatium Aloxæ. Quæ cum illum vidisset, tremens facta, procedit ad pedes ejus, errorem suum confitendo, ut veniam obtineret. Ille verò cum ipsam sublevasset: ne facias hoc, dixit, quoniam ego etiam homo sum peccator, nec habeo facultatem ligandi & solvendi: vade ad Episcopos, qui hæc judicare possunt, & quodcunque tibi dixerint illi facito. Illa verò respondit: Episcopis peccatum meum confessa sum, & illi præceperunt mihi, ut Psalterium legem ter in hebdomadâ, & elemosynas facerem indigentibus.

Tuo Carnot. Epist. 36.

Ad hoc enim prædictus Abbas modis omnibus nitebatur, ut prædictæ Ecclesiæ Prioratus ei à Domino Papâ concederetur. Quod Dominus Papa nobis reclamantibus, & libertatem Clericorum pro posse nostro defendentibus, facere noluit: præcavens, sicut ipse dicebat, ne sub hâc occasione prædictus Abbas Clericos moliretur excludere, & Monachos suos intrudere. Clericorum autem ordini publicam infertis injuriam, qui Monachorum Ordinem ad tam ruinosam superbiam erigitis, ut Clericos eis subjugare studeatis: quorum tanta debet esse excellentia, ut secundum B. Augustinum, vix etiam bonus Monachus bonum Clericum faciat. Sed quia Clericus ista dixit de Clericis, audiamus Monachum dicentem de Monachis. Dicit enim Hieronymus: Monachus non docentis, sed dolentis habet officium. Et alibi: Clerici oves pascunt, ego pascor. Et alibi: si cupis esse quod diceris Monachus, id est solus, quid facias in urbibus? quæ utique non sunt solorum habitacula, sed multorum. Habet unumquodque propositum Principes suos. Et ut ad nostra veniamus, Episcopi & Presbyteri habeant ad exemplum Apostolos & Apostolicos viros, quorum honorem possidentes habere nitantur & meritum. Nos autem habeamus propositi nostri Principes Paulos, Antonios, Iulianos; Hilarios, Macharios. Et alibi: Mihi oppidum carcer, & solitudo Paradisus est. Quid desideramus urbium frequentiam, qui de singularitate censemur? possemus in hunc mundum multa colligere de privilegio Clericorum, & subjectione Monachorum, nisi vitaremus prolixitatem Epistolæ. Nec tamen ista dicendo, Monachorum Religioni detrahimus: immò ut veri Monachi sint, id est, ut verè singularem sectentur vitam, totâ mente desideramus. Laudamus quidem eos, & Beatos esse profiteamur, si non transgrediantur terminos à Patribus suis positos: & tunc magis esse Beatos, cum subesse magis studuerint quàm præesse, cum humilitas & obedientia sit eorum summa proventus, ambitio verò & superbia lamentabilis dejectio.

Bernard. Epist. 61.

Peccatori huic, quemad nos peccatores ob animæ suæ consilium, vestra, ut ipse perhibuit, dirigere curavit dignatio, nihil ad præsens sanius consulerem in præceptu habuimus, quàm ut ad finem paternæ pietatis rediret, & ex ore Sacerdotis legem requireret. Nos enim nostræ parvitatis & officij mensuram attendentes, nec nos ultra nos extendentes, dare pœnitentiam maximè in criminalibus nulli hominum præsumere omninò solemus, nisi solis quos in nostram curam suscepimus. Quàmamque temeritate tractanda Episcoporum negotia, & hujusmodi negotia peccatores & imperiti suscipimus, qui ipsi quòque sicut & cæteri hominum quotiens gravior aliqua causa inter nos oboritur, quam per nos diffinire aut nescimus, aut nequimus, aut non audemus: Episcopali ut dignum est, sententiæ reservamus: & nisi summi priùs Sacerdotis vel judicio, vel consilio, confirmati, securi non sumus? Provideatur igitur morbidæ ovi à proprio Pastore, & tali Pastore, qui Canones non ignorat, congruâ pœnitentiæ medicinâ: ne si in peccato, quod absit, anima pro quâ Christus mortuus est moriatur, sanguinem ejus de manu vestrâ Summus Pastor requirat. Verùm nos Deo illi inspirante mundum relinquere persuasimus: si tamen homo senex & pauper in aliquo se recipi intra Diocesim vestram Sanctorum Conventu, vestro obtinere potuerit interventu. Plenum vos dierum suscipiat dies una illa melior in atrijs Domini super millia, Sancte ac Venerabilis Pater.

DES DROITS DV ROY ET DV DE REGIS AC REGNI
 Royaume, des Libertez & des Im- juribus, libertatibus ac immuni-
 munitiez de l'Eglise Gallicane. tatibus Ecclesiæ Gallicanæ.

Epist. Dedic.
 Dix-neu-
 vième Pro-
 position de
 Jacques de
 Vernant.

D'Ou vient que si les Roys de la terre sont bien souvent foibles d'eux-mesmes: Le Souverain Pontife est dans cét état, qu'ayant une puissance veritablement divine, le grand nombre des fideles ne l'augmente point, comme le petit nombre ne diminuë rien de sa grandeur, &c.

Vnde si Reges terreni, ex se ipsis plerumque imbecilles sunt: Pontifex maximus ut potentia cetera divina pollens, ita se habet, ut ex fidelium multitudine vix amplificetur; vix & minuat ex paucitate, &c.

p. 370. Voila donc l'autorité du Pape si clairement prouvée sur le sujet que nous traitons, que les Esprits raisonnables seroient persuadez de la verité, si les ennemis du Siege Apostolique ne taschoient d'interesser les Princes, publiant que le Souverain Pontife doit proceder en France selon les droits & les Privileges del'Eglise Gallicane. Ces bons personages qui paroissent si zelez, ne pretendent rien moins que maintenir l'autorité du Roy & les privileges du Royaume; mais ils veulent jeter la pomme de discorde entre les deux Princes, opposans la Monarchie temporelle à la spirituelle, pour ruiner la Religion sous le faux pretexte de conserver l'Estat; lequel n'est point offensé: & après ils voudront renverser le gouvernement de l'Estat sous ombre de rétablir la Religion, & ainsi faisant profit de sa division, ils se retireront de la dépendance du Pape & du Roy.

p. 120. Sur tout ce discours je fais quatre brièves reflexiōs, la premiere, &c. la seconde, &c. & la troisieme, &c. Si Iesus-Christ nous parle par la bouche (de nostre S. Pere le Pape) nous devons écouter sa voix avec le respect & la soumission que nous rendrions à Nostre Seigneur, s'il vivoit parmy nous. Enfin que nous devons obeir à ce qu'il commande sans demander raison de ce qu'il fait & de ce qu'il ordonne, croyant pour certain qu'il ne peut nous tromper, ny estre trompé, puis qu'il est conduit par l'Esprit de Dieu.

C E N S U R E.

C E N S U R A.

Ces propositions sont respectivement injurieuses aux Roys, seditieuses & contraires aux veritables libertez de l'Eglise Gallicane.

Ha propositiones sunt respectivè Regibus injuriosa, seditiosa, & Germanis Ecclesia Gallicana Libertatibus contraria.